ROMÂNIA

CONSILIUL LEGISLATIV

LEX

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
187/14.07.2000

AVIZ
referitor la propunerea legislativă privind interzicerea manipulării opiniei publice la alegeri

Analizând **propunerea legislativă privind interzicerea manipulării opiniei publice la alegeri,** transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.L 187 din 09.06.2000,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 şi art.48(3) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente :

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare instituirea unor dispoziţii care vizează, în esenţă, interzicerea manipulării opiniei publice la alegerile prezidenţiale, parlamentare şi locale, prin presa scrisă sau vorbită, inclusiv prin publicarea sondajelor de opinie, din momentul începerii oficiale a campaniei electorale, până după terminarea votării.

Se prevede că nerespectarea acestei interdicţii constituie infracţiune şi se sancţionează cu amendă de la 50.000.000 lei la 150.000.000 lei sau închisoare de la şase luni la un an şi şase luni şi suspendarea pe timp de 5 ani a drepturilor civile, sancţiunea pentru publicaţia scrisă sau postul de radio şi televiziune care încalcă această interdicţie fiind amenda de la 100.000.000 lei la 300.000.000 lei şi suspendarea activităţii pe o perioadă de la şase luni la un an.

Semnalăm însă că noțiunea de "manipulare a opiniei publice" nu are în proiectul legii o determinare juridică precisă, care să excludă orice posibilitate de înțelegere, interpretare şi aplicare subiectivă a prevederilor cuprinse în proiect, în ansamblul lor. Sub acest aspect s-ar fi cuvenit, de pildă, să se precizeze şi care sunt criteriile pe baza cărora se apreciază că opinia publică a fost manipulată.

2. Pe fond, apreciem că soluțiile legislative propuse contravin principiilor statului de drept şi libertății de exprimare, ca drept fundamental.

Ca formă a libertății de conştiință, libertatea de exprimare prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public a gândurilor şi opiniilor este consacrată prin art.30 din Constituție.

Pe de altă parte, dispozițiile constituționale interzic ca, în exercitarea libertății de exprimare, să se aducă atingere demnității, onoarei, vieții particulare a persoanei şi dreptului său la propria imagine.

Precizăm că potrivit art.49 din Constituție, restrângerea unor drepturi sau a unor libertăți se poate face numai pentru cazurile expres menționate de legea fundamentală, cum ar fi apărarea siguranței naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, prevenirea consecințelor unei calamități naturale etc, dar şi în aceste cazuri măsura restrângerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o şi nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

3. Dispozițiile cuprinse în proiectul legii (art.2 şi 3) nu sunt în concordanță nici cu principiile şi normele dreptului penal, în general, şi ale Codului penal, în particular.

Astfel, sancțiunea amenzii penale (de la 50 milioane lei la 150 milioane lei), prevăzută la **art.2**, depăşeşte limitele generale ale acestei pedepse prevăzute în art.53 pct.1 lit.c din Codul penal, fără a rezulta de ce ar fi necesară o astfel de abatere majoră de la legea penală.

În plus, sancțiunea amenzii penale pare a fi exagerat de mare față de sancțiunea închisorii (de la 6 luni la 1 an şi 6 luni) pe lângă care este prevăzută ca pedeapsă alternativă, reglementarea neținând cont de normele privind stabilirea acestor pedepse alternative cuprinse în art.63 alin.3 din Codul penal.

Textul art.2 din proiect, introduce totodată în legea penală română o pedeapsă (complementară) neprevăzută de Codul penal (suspendarea pe timp de 5 ani a drepturilor civile). Or, legea penală nu foloseşte expresia "drepturi civile" şi nici nu reglementează o "suspendare" a vreunor drepturi, art.64 din Codul penal prevăzând, ca pedeapsă complementară, **interzicerea** unor drepturi **anume stabilite** şi numai în anumite condiţii.

4. Sub aspectul redactării şi al normelor de tehnică legislativă, semnalăm faptul că proiectului îi lipseşte formula introductivă, care trebuie plasată după titlu şi care exprimă denumirea autorităţii emitente şi luarea hotărârii de adoptare a actului normativ, în următoarea redactare:

"Parlamentul României adoptă prezenta lege".

PREŞEDINTE

Valer DORNEANU

Bucureşti
Nr. 716/04.07.2000